

Silvestr a Nový rok

OBSAH

Zdrojové texty.....	2
Silvestr	3
Statistické údaje	3
Známí nositelé jména.....	4
Duchovní	4
Ostatní jména	4
Silvestrovské oslavy	4
Kritika.....	5
Nový rok.....	6
Moderní oslavy Nového roku	6
Leden	6
Březen.....	9
Duben.....	9
Podzim.....	10
Různé	11
Historická data pro Nový rok	11
Datum Nového roku v Českém království.....	13
Drobnosti	13

ZDROJOVÉ TEXTY

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestrovské oslavy](https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestrovské_oslavy)

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestr>

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Čínský nový rok](https://cs.wikipedia.org/wiki/Čínský_nový_rok)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Vietnamský Nový rok](https://cs.wikipedia.org/wiki/Vietnamský_Nový_rok)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestr I.](https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestr_I.)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestrovské derby](https://cs.wikipedia.org/wiki/Silvestrovské_derby)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Nový rok](https://cs.wikipedia.org/wiki/Nový_rok)

SILVESTR

Silvestr (v některých jazycích a dříve také v češtině **Sylvestr**) je mužské křestní jméno latinského původu (latinsky *silva* – les, *silvestris* – lesní, tedy „muž z lesa“). Podle českého a slovenského kalendáře má svátek 31. prosince (protože 31. prosince 335 zemřel papež Silvestr I.), tedy na konci roku. Byl 33. papežem katolické církve, která jej uctívá jako svatého. Jeho pontifikát trval od 31. ledna 314 do 31. prosince 335. Za jeho pontifikátu si katolická církev upevnila své postavení ve světě, kterého se již nikdy nemusela vzdát. Je osmým nejdéle vládnoucím papežem (21 let, 11 měsíců a 1 den). Den jeho svátku má ale i symbolický význam. Tak jako 31. prosince končí jeden rok a s nadějí očekáváme příchod nového, tak i pontifikát Silvestra I. označuje konec éry pronásledování křesťanů a začíná zlatý věk církve.

Silvestr je jedním z prvních uctívaných světců a jeho kult se rozšířil do celé Evropy. Stal se patronem domácího zvířectva a dobré úrody. Bývá zobrazován v papežském ornátu, knihou a mušlí nebo býkem. Je mu zasvěceno papežské vyznamenání Řád svatého Silvestra.

Ženským protějškem tohoto jména je Silvie.

Statistické údaje

Následující tabulka uvádí četnost základní varianty jména Silvestr v ČR a pořadí mezi mužskými jmény ve srovnání roků, pro které jsou dostupné údaje MV ČR – lze z ní tedy vysledovat trend v užívání tohoto jména:

Rok	Četnost	Pořadí
1999	561	204.
2002	534	205.
2006	482	250.
2007	472	259.
2009	454	280.
Porovnání	o 107 méně	o 76 hůře

Změna procentního zastoupení jména mezi žijícími muži v ČR (tj. procentní změna se započítáním celkového úbytku mužů v ČR za sledované roky 1999–2009) je **–19,1 %**, což svědčí o značném poklesu oblíbenosti tohoto jména.¹

Známí nositelé jména

Duchovní

- * Silvestr Hetzer – opat cisterciáckého kláštera v Plasích
- * Silvestr I. – papež katolické církve
- * Silvestr II. – papež katolické církve
- * Silvestr III. – papež katolické církve
- * Silvestr Braitto – dominikánský teolog

Ostatní jména

- * Silvester Ács – slovenský a československý politik KSS z regionu Šaľa, poslanec FS za normalizace
- * Silvestr Bláha – český voják a odbojář
- * Sylvester Stallone – herec
- * Sylvestr Krnka – puškař a vynálezce

Silvestrovské oslavy

Příchod Nového roku doprovázejí také ohňostroje

¹Do statistiky nebyly započítány další, řídce se vyskytující varianty (6× Sylvester, 4× Silvestru) a nemohou být započítány ani dvojjmenné entity, které lze používat od r. 2000 a které jsou v žebříčku uváděny samostatně (z nich nejčastější 4× Tomáš Silvestr, 2× Milič Silvestr).

Silvestrovské oslavy, zkráceně silvestr se konají vždy poslední den v roce – 31. prosince. Často představují velmi veselou až bujarou oslavu. Protože se nejedná o státem uznaný svátek (v České republice a některých dalších zemích je to běžný všední den) probíhají tyto oslavy vlastně pouze na podkladě místních zvyklostí a dlouhodobě zažitých tradic, často velice neformálním způsobem. Jméno získaly podle sv. Silvestra I., jehož svátek slaví tento den katolická církev.

Velmi často se slaví ve společnosti dalších lidí na různých večírcích, v restauracích, klubech i na ulicích a náměstích, tyto oslavy mohou trvat někdy až do časných ranních hodin. Obvykle se zde ve zvýšené míře konzumuje alkohol a společně se odpočítávají poslední minuty končícího roku. Nový rok se vítá přípitkem šampaňským vínem nebo sektem.

O půlnoci se odpalují ohňostroje a jiná zábavní pyrotechnika. Mnoho lidí však tyto oslavy stále prožívá i v soukromí buďto doma, nebo u příbuzných či přátel, část populace tyto oslavy prožívá během vícedenních rekreačních pobytů v zahraničí, na horách nebo v rekreačních chatách a chalupách.

V rozhlasu a v televizi obvykle vysílají komedie a různé speciální zábavné silvestrovské pořady víceméně estrádní povahy, často i staršího data.

Kromě oslav se v tento den koná také Silvestrovská derby. Silvestrovská derby, je sportovní akce, která každý rok zakončuje sportovní dění v České republice, a to už od roku 1986, kdy se konal první ročník. Rok uzavírá souboj dvou tradičních a nejslavnějších českých klubů, tedy derby pražských „S“ – SK Slavia Praha a AC Sparta Praha.

Slavia a Sparta proti sobě, každý rok na Silvestra, hrají dva zápasy. V duelu internacionálů mohou nastoupit hráči nad 35 let a v derby veteránů nad 45 let, kteří v minulosti oblékali dres jednoho z odvěkých rivalů.

První silvestrovské derby sehráli internacionálové 31. prosince 1986 na umělé trávě v Edenu s výsledkem 5:5.

Kritika

Používání pyrotechniky je občas kritizováno z několika důvodů. Prvním je nebezpečí požáru. Na přelomu let 2015 a 2016 bylo v České republice způsobeno přes 120 požárů a přes 12 lidí bylo zraněno. Dalším tématem kritiky může být dopad na živočichy, jako jsou psi nebo ptáci. Zvířata jsou obecně citlivější na zvuk než lidé a proto mají níže položený práh bolestivosti. Výbuchy mohou také vyvolat migraci ptactva. Ohňostroje také uvolňují obrovské množství prachu a sloučenin vzniklých po spálení kovů používaných k barvení výbuchů. Řada měst ohňostroje z těchto důvodů zakázaly nebo pořádají speciální tiché „ohňostroje“ s absencí hlukové složky.

NOVÝ ROK

Další významy jsou uvedeny na stránce [Nový rok \(rozcestník\)](#).

Nový rok je svátek začátku nového roku. Podle celosvětově nejrozšířenějšího gregoriánského kalendáře připadá na 1. ledna. V noci z 31. prosince na 1. ledna svět slaví konec roku a tak i začátek nového – Silvestrovské oslavy. Před Novým rokem si jednotlivci, rodiny i firmy posílají blahopřejné novoročenky, s hezkým či vtipným obrázkem a s přáním zdraví a štěstí v nadcházejícím roce. Nový rok je v ČR, ale i v dalších zemích světa státní svátek.

Podle jiných kalendářů připadají oslavy nového roku na jiné dny: v juliánském kalendáři, který používá pravoslavná církev, připadá Nový rok na 14. ledna podle gregoriánského kalendáře.

Původně se počátek cyklu roku odvozoval od rovnodennosti či slunovratu stejně jako počátek dne je stanovován různě (úsvit, poledne, západ Slunce, půlnoc).

Moderní oslavy Nového roku

Nejběžnější data oslav Nového roku jsou uvedena dále, uspořádaná a seskupená podle jejich výskytu vzhledem ke konvenčnímu západnímu kalendáři.

Leden

1. leden: První oficiální den roku Gregoriánského kalendáře, používaný v největším počtu zemí.

Ortodoxní církev

Ve Východní ortodoxní církvi začíná Nový rok 14. lednem (1. leden Juliánského kalendáře). V mnoha zemích, kde převládá pravoslavlí se slaví oba svátky Nového roku, jak Gregoriánský, tak i Juliánský. Gregoriánský Nový rok je civilním svátkem zatímco Juliánský, nazývaný „Starý Nový rok“, je církevním svátkem. Vlastní církevní liturgický kalendář začíná 1. zářím (jako římský berní systém – viz indikce), dále pokračuje každoročně oslavami narození Ježíše Krista v zimě (Vánoce), jeho smrti a zmrtvýchvstáním na jaře (Pesach/Velikonoce), k jeho nanebevstoupení v létě až po nanebevzetí jeho matky (Dormition Theotokos / Panna Maria) na podzim.²

Čínský nový rok

Čínský nový rok (čínsky v českém přepisu Nung-li sin-nien, pchin-jinem Nónglì xīnnián, znaky zjednodušené 农历新年, tradiční 農曆新年, doslova „Rolnický nový rok“) nebo Svátky jara (čínsky v českém přepisu Čchun-t'ie, pchin-jinem Chūnjié, znaky zjednodušené 春节, tradiční 春節) je

² Osm z dvanácti největších východních ortodoxních církví převzaly administrativně revidovaný Juliánský kalendář a sladily s ním civilní a náboženské svátky. Ortodoxní obyvatelstvo Bulharska, Kypru, Egypta, Řecka, Polska, Rumunska, Sýrie a Turecka slaví Nový rok 1. ledna. Ortodoxní církve Gruzie, Jeruzaléma, Ruska a Srbska stále ještě používají Juliánský kalendář.

nejvýznamnější z tradičních čínských svátků. Často je označován jako lunární nový rok, zejména lidmi žijícími mimo Asii. Je hlavním svátkem pro Číňany a důležitým svátkem v jihovýchodní Asii. Jeho oslavy tradičně začínají prvním dnem prvního lunárního měsíce (正月, čeng jüe) čínského kalendáře a končí 15. dnem, známým jako Svátek lampionů (元宵节, jüan-siao-t'ie). Čínský nový rok připadá každoročně na nov prvního lunárního měsíce, čtyři až osm týdnů před jarem (Lichun). Přesné datum může připadnout na kterýkoliv den mezi 21. lednem a 21. únorem (včetně) Gregoriánského kalendáře. Protože lunisolární čínský kalendář je astronomicky definovaný, ne jako Gregoriánský kalendář, mohou díky precesi zemské osy měnit roční období svou délku. Každý rok je symbolizován jedním z 12 zvířat a 5 elementů, cyklujících každých 60 let. Jedná se o nejdůležitější čínský svátek roku.

Počátky čínského nového roku

Zvíře	Nebeský kmen + pozemská větev	První den roku
krysa, 鼠	wu, 戊+ c', 子	7. únor 2008
buvol, 牛	t'i, 己+ čchou, 丑	26. leden 2009
tygr, 虎	keng, 庚+ jin, 寅	14. únor 2010
zajíc, 兔	sin, 辛+ mao, 卯	3. únor 2011
drak, 龍	žen, 壬+ čchen, 辰	23. leden 2012
had, 蛇	kuej, 癸+ s', 巳	10. únor 2013
kůň, 馬	t'ia, 甲+ wu, 午	31. leden 2014
koza, 羊	ji, 乙+ wej, 未	19. únor 2015
opice, 猴	ping, 丙+ šen, 申	8. únor 2016
kohout, 雞	ting, 丁+ jou, 酉	28. leden 2017
pes, 狗	wu, 戊+ sū, 戌	16. únor 2018
prase, 豬	t'i, 己+ chaj, 亥	5. únor 2019

Vietnamský nový rok

Vietnamský Nový rok (vietnamsky Tết Nguyên Đán, častěji jen zkráceně Tết) se většinou slaví ve stejný den jako čínský Nový rok. Jeho přesné datum připadá na termín od 21. ledna do 21. února a svátky začínají vždy první den prvního měsíce podle lunárního kalendáře. Tyto svátky patří u Vietnamců mezi nejdůležitější v roce, jsou to pro ně svátky klidu, lásky, pohody a přátelství.

Hoa mai

Tradiční jídla

Mezi tradiční jídla u oslav Nového roku patří u Vietnamců hlavně Bánh chưng, což je slaná rýžový dort, vlastně balíček z lepkavé rýže, mungo fazolí a vepřového masa zabalený v banánových listech. Připravuje se několik dní dopředu, kvůli časově náročné přípravě. Také se podává vařené kuře, které se servíruje celé včetně hlavy a pařátů. Jako sladkost se používá kandované ovoce, např. kumkváty, nebo i kandované plody zimní tykve. Dále se podává sladká rýžová kaše xôi gấc, která má červenou barvu díky ovoci gấc neboli momordice kočičníkové.

Výzdoba domu

Vietnamci také zdobí svoje domovy stromečkem nebo jeho větvemi, kvůli odhánění zlých duchů. K tomu se používají zejména kumkváty, větve broskvoní nebo meruněk. Setkat se můžete také s gerberami, růžemi nebo i dalšími rostlinami.

Darování peněz

Vietnamské děti dostávají od rodičů místo dárků peníze pro štěstí. Peníze jsou většinou uloženy v červených obálkách, které jsou vepředu vyzdobeny obrázkem. Existuje k tomu pověst, že kdysi ve Vietnamu bývaly příšery, které strašily děti o půlnoci dne nového roku. Většinou děti poté těžce onemocněly nebo dokonce zahynuly. Jednou se v jednom městě objevilo 8 víl, které poradily rodičům jak vyhnat příšery. Měli v noci dát dětem drobné vedle polštáře, na kterém právě spí. Blyštivé záře z nich vyženou příšery.

První návštěva

Velice důležitá je pro Vietnamce první návštěva v novém roce. První, kdo vstoupí do domu s přátelskými a dobrými úmysly přinese celé rodině štěstí po celý nový rok. Většinou se proto rodiny snaží zvát majetného muže s několika dětmi, který nosí do rodin štěstí. V opačném případě to bude znamenat, že se rodina bude mít špatně, nebude se jí dařit anebo se jí přihodí něco tragického, tudíž nevítanou návštěvou jsou neprovdané ženy, nemocní nebo ti, kterým v uplynulém roce zemřel člen rodiny.

Tibet

Tibetský nový rok se nazývá Losar a připadá na leden až březen.

Březen

- * Hola Mohalla, nový rok v sikhském Nanakshahi kalendáři připadá na 14. březen.
- * Perský nový rok, nazývaný Nourúz, je den připadající přesně na den jarní rovnodennosti, den kdy začíná jarní období. V roce 2007 připadl na 20. březen.
- * Zoroastrický nový rok se shoduje s íránským Nourúzem. Je slaven komunitou Parsi v Indii a Zoroastriány a Peršany na celém světě.
- * V Bahá'í kalendáři se nový rok slaví v den jarní rovnodennosti 21. března a nazývá se Naw-Rúz.
- * V kalendáři Saka (Balijsko-jávský kalendář) oslava nového roku spadá na 30. březen. Oslava se svolává na Nyepi, balijském hinduistickém svátku.
- * Telugijský nový rok obecně připadá na březen nebo duben. Tento den slaví příchod lunárního roku lidé Andhra Pradéše. Tento den se slaví po celém Andhra Pradéši jako UGADI (ve významu začátku nového roku). Prvním měsícem je Chaitra Masam. Masamem je míněn měsíc.
- * Gudi Padwa je slaven jako první den Hindského roku lidmi z Maháráštry v Indii. Tento den spadá na březen nebo duben a shoduje se s Ugadi. (viz Dekan).
- * Nový rok Kannada nebo Ugadi je slaven lidmi z Karnátaku v Indii jako začátku nového roku podle hindského kalendáře. První měsíc nového roku se nazývá Chaitra.

Duben

- * Asyrský Nový rok, zvaný Rish Nissanu, připadá na 1. duben
- * Pandžábský nový rok Vaisakhi je slaven na 13. dubna a je při něm oslavována sklizeň.
- * Nepálský nový rok je slaven na jaře, první den měsíčního měsíce Baisakh. V našem kalendáři obvykle připadá na 12. – 15. dubna.
- * Thajský nový rok je slaven od 13. dubna do 15. dubna házením vody.
- * Kambodžský nový rok a Laoský nový rok jsou slaveny od 13. dubna do 15. dubna.
- * Bengálský nový rok Pohela Baisakh je slaven slavnostním způsobem 14. dubna nebo 15. dubna v obou Bangladéších a Západním Bengálsku v Indii.

- * Cejlonský nový rok spadá do dubna (měsíce Bak), když se slunce pohybuje z Meena Rashiya (dům ryb) k Mesha Rashiya (dům skopce). Lidé na Cejlonu slaví národní nový rok „Aluth Avurudhu“ v Sinhálsku a „Puththandu“ v TAMILSKU. Národní nový rok však nezačíná jako jinde o půlnoci, ale jeho začátek je vždy určen astrology. Ale nejen začátek, i konec roku určují astrologové. Zvláštní také je, že konec starého a začátek nového roku na sebe plynule nenavazuje, je mezi nimi perioda několika hodin, která se nazývá „nona gathe“ (neutrální perioda). V tomto období se očekává, že nebudou vykonávány žádné práce a budou prováděny pouze náboženské aktivity.³

Podle astrologie je nebeská sféra rozdělena na 12 stejných částí a skopek je přitom tradičně považován za první díl sféry zatímco ryby za její poslední díl. Každý díl sféry má velikost 30 stupňů a sféry ryb a skopce spolu sousedí. Pokud cestu slunce, relativně k zemi, promítneme na nebeskou sféru, obdržíme kružnici. Tato cesta (nebo kružnice) kříží všech 12 oblastí zvěrokruhu na nebeské sféře a právě v okamžiku, kdy střed slunce křížuje linii oddělující od sebe ryby a skopek je považován za počátek cejlonského kalendáře. Právě tato chvíle, kdy slunce přechází z ryb do skopce je považována za nejvýznamnější část cejlonského roku.

Na nebeské sféře slunce není bodem, ale kruhem, který má průměr o určité velikosti. Chvíle, kdy slunce protne linii, oddělující znamení ryb a skopce, je považována za počátek období *Nonagatha*. Ve chvíli, kdy se slunce kompletně celou plochou ocitne ve sféře skopce, pak nastává konec období *Nonagatha*.

V Indii je tamilský nový rok a Vishu slaven v jihoindických státech Tamilnádu a Kérala v jeden a týž den. Tyto svátky připadají na 13. dubna nebo 14. dubna. První měsíc tamilského nového roku je nazýván Chithrai. Každoročně je v měsíci Chithrai, v chrámu Minakši ve městě Maduraj, slaven svátek Chithrai Thiruvizha. Přitom se také koná ohromný trh, nazývaný Chithrai Porutkaatchi. Hindské domy jsou tento den komplikovaně označovány kolamy.

Podzim

- * Egyptský kalendář začínal 29. srpna (v juliánském kalendáři) v době, kdy jej Augustus synchronizoval s kalendářem v římské říši.
- * Roš ha-šana (hebrejský výraz pro 'hlavu roku') je svátkem, který připadá na den následující 163 dní po Pesachu. V nynějším gregoriánském kalendáři se, díky pravidlům pro jeho výpočet, nemůže vyskytovat dříve než 5. září, což se stalo roku 1899 a 2013. Po roce 2089 způsobí rozdíl mezi hebrejským a gregoriánským kalendářem to, že Roš ha-šana nebude spadat na dřívější den než je 6. září. Datum Roš ha-šana může připadnout nejpozději na 5. říjen, což se stalo naposledy roku 1967 a znovu se tak stane roku 2043.

³ Když je řečeno, že Národní nový rok však nezačíná jako jinde o půlnoci, ale jeho začátek je vždy určen astrology, mohlo by to vyvolat dojem, že začátek nového cejlonského roku je určován na základě pověr. Výpočet nového roku je však čistě matematickou záležitostí a může ho provádět jen ten, kdo je obeznámen s matematikou a astrologií. Okamžikem počátku nového roku je chvíle, kdy střed slunce (ve skutečnosti jeho projekce na nebeskou sféru) křížuje linii oddělující ryby (Meena) od skopce (Mesha).

- * V Koptské ortodoxní církvi nový rok, nazývaný Neyrouz, spadá pro období mezi roky 1900 a 2099 gregoriánského kalendáře na 11. září (s výjimkou přestupných let, kdy je situován na 12. září). Koptský rok číslo 1723 začal v září roku 2005 našeho letopočtu. Etiopský ortodoxní nový rok, zvaný Enkutataš, připadá na stejné datum jako Neyrouz; etiopský kalendářní rok 1999 tak začal 11. září roku 2006 n. l.
- * Nový rok Marwari je slaven v den svátku Diwali.
- * Gudžarátský nový rok je většinou slaven den po svátku Diwali (ten se vyskytuje uprostřed podzimu – buď v říjnu nebo v listopadu, v závislosti na lunárním kalendáři). Gudžarátský nový rok je synonymní se sud ekam měsíce Kartik – prvního dne prvního měsíce gudžaratského lunárního kalendáře. Mnoho jiných hinduistů slaví nový rok brzy na jaře, ale gudžaratské zemědělské společenství slaví nový rok po Diwali jako označení počátku nového fiskálního roku.
- * Někteří novopohané slaví Samhain (slavnost starověkých keltů, držená kolem 1. listopadu) jako novoroční den reprezentující začátek nového ročního cyklu, i když nepoužívají odlišný kalendář začínající tímto dnem.

Různé

- * Islámský nový rok připadá na 1 Muharram. Jelikož muslimský kalendář je založen na 12 lunárních měsících obsahujících okolo 354 dní, gregoriánské datum tohoto dne je každoročně o 11 dní dřívější. Do roku 2008 gregoriánského kalendáře spadaly dva muslimské nové roky.
- * Telemický nový rok je obvykle slaven s vyzváním Ra-hoor-Khuita, připomínající začátek nové éry roku 1904. Ten také označuje začátek 22 dní telemického svatého období.

Historická data pro Nový rok

Starověký římský kalendář měl jen deset měsíců a začínal 1. března, což se odráží v anglických názvech některých měsíců, které pocházejí z latiny: září (september – sedmý), říjen (october – osmý), listopad (november – devátý), prosinec (december – desátý). Kolem roku 713 př. n. l. byly, podle tradice králem Numou Pompiliem, k měsícům v roce přidány leden (Januarius) a únor (Februarius) společně s doplňkovým měsícem Intercalarisem. Rok použitý v datování byl konzulárním rokem, který začínal dnem, kdy konzulové poprvé vstupovali do svého úřadu – to bylo roku 222 př. n. l. uzákoněno na 15. březen, ale roku 191 př. n. l. bylo toto datum přesunuto na 1. leden. Stalo se tak zřejmě vydáním tzv. Aciliova zákona (Lex Acilia), který zrušil cyklus upravující systém obyčejných a přestupných let a úpravu roku nechal na libovůli pontifiků. Zároveň tedy i změnil datum začátku římského úředního (konzulského) roku. Prvním úředním rokem, který začínal 1. lednem byl rok 190 př. n. l. Vzhledem k tomu, že podle tohoto roku byly datovány úřední písemnosti a navíc občanský rok byl v téže době ponechán na libovůli pontifiků, získával postupně 1. leden stále větší význam a zatlačoval stále více 1. březen, což byl počátek občanského roku. V roce 45 př. n. l., kdy Julius Caesar zavedl juliánský kalendář, byl vypuštěn měsíc Intercalaris; 1. leden však byl nadále prvním dnem nového roku. Tento den pak jako první den roku uznávali i raní křesťané. Představitelé církve však měli k uvedenému datu

výhradu, protože nemělo žádný vztah ke křesťanství a navíc se v daný den konaly bujaré slavnosti. Koncil v Toursu roku 567 dokonce prohlásil začátek roku 1. ledna za starý omyl a hrozil těm, kdo se ho budou držet exkomunikací. Protože se však tento zvyk přes několikéré zákazy papežů nepodařilo vymýtit, snažila se církev tomuto dni dát náboženský význam. Tím se stal svátek Obřezání Páně (Circumcisio Domini). Uznán jako začátek roku církví byl nejdříve v církevním právu. Do stanovení začátku roku na 1. leden papežem Inocencem XII. roku 1691 byl však ve velké části Evropy za počátek roku považován také 6. leden.

Ve středověké Evropě však bylo jako začátek juliánského roku používáno i mnoho jiných církevních svátků římskokatolické církve:

- * U vánočního datovacího systému nový rok začíná 25. prosince. Tento začátek roku byl používán v Německu a Anglii do 13. století a ve Španělsku v průběhu 14. až 16. století. V Nizozemí a ve Flandrech byl používán v 11. a 12. století, byl zde však postupně vytlačen velikonočním stylem. Od franského období byl také používán v římskoněmecké říši a také ve Skandinávii.
- * V datovacím systému od zvěstování je počátek roku situován na 25. březen, svátek zvěstování. Tento systém, zavedený Dionysiem Exiguem roku 525, byl používán ve středověku v mnoha částech Evropy.
- * U velikonočního datovacího systému začíná nový rok velikonoční sobotou (nebo někdy na Velký pátek). Tento systém se používal od 11. do 16. století ve Francii. Nevýhodou tohoto systému bylo, že velikonoce jsou pohyblivý svátek, a tak se stávalo, že se stejné datum mohlo vyskytnout dvakrát v jednom roce; dva výskyty jednoho data se od sebe odlišovaly označením „před velikonoce“ a „po velikonoce“.
- * U obřizkového datovacího systému je nový rok přisouzen 1. lednu, svátku obřizky (Ježíše Krista). Tento den byl již před rokem 700 v Římě slaven jako Mariánská vzpomínková slavnost: Natale sanctae Mariae. Převzetím byzantského svátku Zvěstování Panny Marie (25. března) a Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna) ztratil tento svátek na významu a do popředí opět vstoupil vánoční oktáv. Zhruba od 13. až 14. století tak byl 1. leden slaven katolickou církví jako svátek obřezání Pána a vánoční oktáv. Druhý vatikánský koncil v roce 1962 svátek obřizky zrušil a kalendářní reforma z roku 1969 vrátila na tento den Mariánský svátek. Tím je v tento den církví slaven pouze svátek Boží matky a zároveň pojmenování Ježíše. V současných kalendářích se proto u 1. ledna můžeme setkat s následujícími zápisy: Nový rok, den vánočního oktávu, pojmenování pána, svátek boží matky Marie.

Historickým zdrojem pro svátek obřizky Pána je 2. kapitola evangelia podle Lukáše, kde v kapitole 2, verši 21 stojí: Když uplynulo osm dní a nastal čas k jeho obřizce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve, než jej matka počala.

Starověký římský nový rok 1. března byl používán v Benátské republice do jejího zničení roku 1797 a v Rusku od roku 988 do konce 15. století. Počátek roku byl v souladu s církevní tradicí posunut na 1. září, ale roky se stále počítaly od stvoření světa.

1. září jako první den nového roku se používal v Rusku od roku 1492. Takto se oslavoval po dvě stě let než zvláštní vládní nařízení cara Petra I. z 19. prosince roku 1699 zavedlo počítání let podle křesťanského letopočtu (dříve se roky v Rusku počítaly od stvoření světa) a zároveň se za začátek roku stanovil 1. leden. Petrovo nařízení mělo název: O psaní napříště od 1. dne 1700 ve všech listinách

léta po narození Krista, a ne od stvoření světa. Přesto však byla povolena výjimka, jak je možno zjistit na konci dokumentu: Ale komu se zachce psát obě léta, po stvoření světa i po narození Krista, pořadí si zvolí. 1. září se jako počátek roku používal také v Byzantské říši.

Od 17. století římskokatolický církevní rok začíná prvním dnem Adventu, nedělí, která je nejbližší dni sv. Ondřeje (30. listopad).

Podzimní den rovnodennosti (obvykle 22. září) je „novoroční den“ francouzského revolučního kalendáře, který byl používán v mezi roky 1793 a 1805. Tento den se nazýval primidi Vendémère, první den prvního měsíce.

Datum Nového roku v Českém království

Starí Slované používali lunisolární kalendář, ve kterém se délka roku určovala podle Slunce, zatímco délka měsíců podle fází Měsíce. Měsíční kruh začínali novoluním připadajícím 24. prosinec předchozího roku. Nový rok se slavil 25. prosince, tedy ve dnech zimního slunovratu. I po příchodu křesťanských misionářů byl českou panovnickou kanceláří používán vánoční datovací systém, tj. systém, kdy nový rok připadl na 25. prosinec. S přestávkou ve druhé polovině 13. a na počátku 14. století byl tento systém používán až do doby vlády Václava IV.. Kancelář pražských arcibiskupů ho používala důsledně až do roku 1365, a proto byl také nazýván stilus Pragensis. Přese všechno, jeho používání přežívalo až do 16. století, jak je možno poznat z panovnických a soukromých písemností. 1. leden se jako Nový rok objevil v českých zemích za Přemysla Otakara II. a Václava II. v diplomatických pramenech. V narativních (na příběhy orientovaných) pramenech však s tímto počátkem roku ve své kronice počítá již Kosmas. Následující kronikáři se ho však většinou nedrželi. Českými zeměmi se začal více šířit až v 15. století a ve století následujícím se 1. leden ujal nejspíše vlivem římského práva a díky tisku kalendářů. Nový rok jako církevní svátek byl s konečnou platností v římskoněmecké říši zaveden za Ferdinanda II.. Tím byl vlastně s konečnou platností oddělen občanský rok od roku církevního.

Drobnosti

Gregoriánský nový rok (a všechny ostatní dny) jako první na celé Zemi přichází na neobydlený atol Caroline, nejvýchodnější ostrov státu Kiribati v centrálním Tichém oceánu.